

Kārļa Ulmaņa
piemiņas muzejs
Pikšas

Latvijas Mazpulki

Publicēts: 03.11.2022.

Mazpulku kustības Latvijā ieviesējs ir Kārlis Ulmanis, kas lauku jaunatnes izglītošanas idejas atveda no ASV, kur jau darbojās organizācija 4H - Head/ Heart/ Health/ Hands. Viņš publicēja rakstu žurnālā "Zemkopis" 1910. gadā, bet tikai desmit gadus vēlāk, pēc ideju līdera dedzīgajiem uzsaukumiem presē un publiskajām runām, Latvijas Lauksaimniecības Centrālā biedrībā, sāka nopietni domāt par mazpulku organizēšanu. ASV pieredzēto 4H ideju, Latvijā pārņēma burtiski, un mazpulku simbols - četrlapu āboliņš - seno latviešu laimes nesēja zīme simbolizē Prātu/ Sirdi/ Veselību/ Rokas. Starp visām citām Rietumu vērtībām Kārlis Ulmanis savā pedagoģiskajā domā centās ieviest jaunatnes audzināšanā darba ētiku, latviskumu un nacionālo pašapziņu un sakoptu Latvijas lauku tradīciju.

Kad Latvija tika okupēta 1940. gadā, Kārļa Ulmaņa iedibinātā jaunatnes patriotiskā audzināšanas prakse nesa īstos augļus - vērtības bija tā iesakņojušās, ka spēja saglabāties sabiedrībā cauri paaudzēm, zem padomjzemes mitoloģijas sloga. Nacionālais sentiments un patriotisms veicināja Mazpulku atdzimšanu atmodas gados. Savukārt trimdas Latviešu privāto arhīvu materiāli liecina par tā laika Latvijas iedzīvotāja pilsonisko atbildību un vērtībām. Bēgļu gaitās bez personiskajām mantām, tika ņemti līdzī nacionālie dārgumi, starp tiem tādi, kas apliecina Mazpulku darbību un kļuva par vērtīgiem pirmās brīvvalsts artefaktiem mūsdienās.

Šodien Latvijas Mazpulks ir izaudzis līdz 135 klubiem, kas apvieno vairāk nekā divus tūkstošus dalībnieku. Šī biedrība ir lielākā bērnu un jauniešu nevalstiskā organizācija Latvijā, kas veic plašu izglītojošo un attīstošo jauniešu darbu, iesaistot savā kustībā desmitiem brīvprātīgā darba veicējus, veicot zinātniski pētnieciskos darbus dabas aizsardzībā, ekonomikā, lauksaimniecībā un novadpētniecībā.

Interesi par organizāciju jauniešu vidū veicina ne tikai praktiskās izglītības iespējas, bet arī starptautiskā tīklošana. Līdzīgi kā Latvijā, arī citās Eiropas zemēs 20. gadsimta sākumā iedibinājās līdzīgas jauniešu organizācijas, kas savu labo praksi turpina mūsdienās, tāpēc notiek regulāra pieredzes apmaiņa ar Zviedrijas, Dānijas, Somijas, Beļģijas un citām ES dalībvalstīm.

K. Ulmaņa piemiņas muzeja "Pikšas" publicitātes foto

<https://www.piksas.gov.lv/lv/latvijas-mazpulki>